

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

200. An Prælati rem Emphyteuticam ad Ecclesiam reuersam, etiam consanguines suis demo in Emphyteusim concedere valeat? Et quid, si luculenter constet eam fuisse factam in Ecclesiæ vtilitatem, & ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76413](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76413)

In l. qui testamento 20. §. mulier 6. ff. de testam. Alexander in l. 1. in quarto non ab. ff. de officio eius. cuius & c. Iason in l. si exaratus 6. in tertio non ab. per illum textum. ff. de off. d. causa datus & c. Decius conf. 2. 3. 2. col. fin. circa med. Cornel. conf. 173. lib. 1. conf. 22. col. 4. conf. 80. lib. 2. & conf. 150. col. fin. lib. 4. quos omnes citat & approbat Crauetta conf. 460. n. 10. Sed ratio ob quam in d. feudali, dist. ponitur non valere inuestitura, coniuncte persona factam de feudo, quo poterunt duo. vassalli acquiri, hac est, quod talis inuestitura intelligitur in fraudem Ecclesie facta esse. Quae quidem ratio militat, etiam si Praelatus non tale, sed aliud quodvis feudum concesserit. Nam alienatio bonorum Ecclesiae, à Praelato in consanguineum facta, praesumitur in dubio ad fraudandam Ecclesiam interposita esse. d. con. decernit 6. dist. 8. Bartolus & alij in d. Auth. quibus unquam. C. de SS. Ecclesie. Barbat. conf. 17. col. 2. lib. 4. Ioannes Iacobus de Leonardis inter consilia Brunis, conf. 114. n. 117. Iason conf. 183. col. 4. vers. non obstat. lib. 2. & alij superius adducti. n. 197. nisi luculenter constet, eam fuisse factam in Ecclesie utilitatem, & obseruatas fuisse solemnitates à lege requisitas. In hoc namque casu omnem praesumptionem, & suspicionem fraudis cessare, atque ad alienationem ipsam aequè valere, ac si cuius extraneo facta fuisset, multorum auctoritatibus euincit Menochius d. lib. 3. praesumpt. 5. n. 1. & conf. 79. n. 19. & 20. lib. 1. Quod si verò hac resolutio alicui minus ardeat, is hanc resolutionem fortassis non incommodatam ferat, dispositionem dicti capitis feudalis, tanquam specialem, ad feuda solam pertinere, nec ad bona Ecclesiae, & de quibus contrarium cautè esse in iure còmmuni reperitur porrigendū esse, argum. d. e. 1. de feudi cognit. tit. 1. lib. 3. feud. Sed his non obstantibus affirmatiuam sententiam docet Bocerus class. 2. disp. 14. rhes. 2. tit. B. d. i. 2. Encartaus in repicis legal. in loco à feudo ad emphyteus. n. 20. & alij.

RESOL. CCI.

An qui habet licentiam à Rege officium in aliam personam transferendi, possit vendere?
Et an in dicto casu, quidquid sit de peccato, non teneatur ad restitutionem?
Et docetur adesse tacitam facultatem vendendi officia, cum ea dantur feminis, aut viris nobilibus, quas Princeps certo credit non eos per se talia munera obituros.
Ex p. 3. tr. 5. & Misc. 1. Ref. 110. aliàs 109.

Negatiuè respondet Malderus in 2. 2. tr. 9. r. 13. dub. 5. vbi sic ait. Qui habet à Rege officium transferendi, non propterea potest illud vendere, nisi etiam vendendi expressa facultas accesserit, aut saltem tacita, vt si Rex concedat illis officium cum potestate transferendi, quos nouit solvere vendere, aut si concedat patri, vt transferat in aliquem filiorum sibi placentem, tunc enim pater aliis pensionem videtur posse referuare. Ita Malderus, & Azorius tom. 3. lib. 8. c. 7. r. 6. & ante illum Salonijs in 2. 2. tom. 1. q. 63. a. 2. conrr. 8. concl. 4. & Villalobos in sum. tom. 1. tr. 8. diff. 7. n. 8.
2. Sed Salonijs loc. cit. notat Ioannem Peñam, & Petrum Soto asserere talem vendentem peccare tantum venialiter, & ita sensisse Orellanam, & aliquos Theologos ex schola D. Thomae testatur P. de Ledesma in sum. tom. 2. r. 1. c. 1. concl. 2. 5. & hanc sententiam ipse Ledesma probabilem putat, & ratio est, [porque la tal persona particular tiene licencia del Rey, para passar el tal officio à otro, y que lo passe de gracia, ó por venta no daña nada à la Republica, como el tenga cuydado, de qua no se figura algun detrimento en ella y al tercero à quien vende el officio, no le sigue detrimento ninguno, si se lo da por el iusto precio.] Ita Ledesma, licet ipse

primam sententiam teneat, nempe peccare mortaliter vendentem officium sine expressa, vel tacita licentia Principis, scientis talem venditionem. Sed nouissimè Io. de la Cruz in direct. p. 1. praecip. 7. o. 1. a. 2. dub. 10. concl. 3. docet etiam esse probabile, quod si quis habet licentiam transferendi officia in alium, possit illa vendere.
3. Notandum est hic obiter Cordusam q. 117. & Azor. p. 3. lib. 8. c. 7. docere adesse tacitam facultatem vendendi officia, cum ea dantur his, quos Princeps certo credit, non eos per se talia munera obituros, vt cum dat feminis, aut viris nobilibus, vt fieri solitum est in Aula Regia.
4. Nota etiam, quod si sine licentia Principis modo, quo supra dictum est, quis venderit aliquod officium, quidquid sit de peccato, non tenetur ad restitutionem pretij, si habuerit, vt diximus, licentiam illud transferendi. Et ita docent Ledesma loc. cit. & Petr. Soto apud Salonijs, licet ipse cum Domino Soto, & Rebello, & Maldero contrarium sentiat.

RESOL. CCII.

An officia secularia vendi possint? Ex p. 3. tr. 5. & Misc. 1. Ref. 109. aliàs 108.

Negatiuè respondet Medina Cod. de rest. q. 4. de v. s. i. s. Adrianus in 4. q. de v. s. i. s. ex his, & nouissimè Furriandis in 2. 2. to. 2. d. p. 3. dub. 2. n. 5. quia ex voluntate Reipublice distribuenda sunt dignioribus, neque concessum est Principi, vt illa possit vendere, sed vt distribuatur dignioribus, vel aequè dignis, praemissa omnium saltem diligentia.

2. Sed considerata natura rei hac officia vendi possunt. Verum hoc non obstante, non expedit ea vendere, ob multa incommoda, quae inde sequi solent, idèd plerumque hoc est illicitum, atque perniciosum, nam venduntur vt plurimum indignis. Secundo, ex tali venditione homines magis prouocantur ad acquirendas pecunias, quam ad studia literarum, & probitatis. Tertio, qui hac officia emunt, vt pretium recuperent, quod soluerunt, non administrant ea, vt debent, sed multa iniuste extorquent, vnde non immeritò talis venditio peccatis Reipublice censenda sit, vt notant DD. cit.

3. Potest tamen dicta venditio aliquando cum aliquibus circumstantiis licite fieri. Primo, vt talia officia vendantur saltem digno. Secundo, vt pretio moderato. Tertio, vt hoc efficiatur ob Reipublicae necessitatem, vel utilitatem, quando videlicet summa esset confusa, quae aliter commode haberi nequiret. Et ita docet Lef. lib. 2. c. 32. dub. 7. n. 29. & ser. Aragon in 2. 2. q. 63. a. 2. Villalob. in sum. to. 2. tr. 8. diff. 7. n. 3. Io. de la Cruz in direct. p. 1. pr. 7. q. 7. a. 2. dub. 10. concl. 3. Ledesma in sum. to. 2. tr. 7. c. 1. concl. 15. Salò in 2. 2. to. 1. q. 63. a. 2. conrr. 8. concl. 2. Syluius in 2. 2. q. 63. a. 2. Tànerus 2. 2. d. p. 4. q. 8. dub. 2. c. 24. Valentia to. 3. d. p. 5. q. 7. punct. 2. §. 5. ad 3. Malderus in 2. 2. tr. 9. c. 1. dub. 5. Rebello. lib. 9. quaest. 18. sect. 2. n. 24. & alij.

4. His tamen non obstantibus, non grauaor hic apponere verba Azorij in. 1. lib. 8. c. 7. q. 3. sic asserentis. Ceterum quamuis auctores clament, & conquerantur eiusmodi venditiones penitus detestantes, & damnates, videmus tamen eas in Principum Curijs vendi, quia ipsi Principes cõtendunt, tales venditiones Reipublice vitales esse, eo quod emptores metu pœnae ne officium amittant, simul & pretium quod dederunt coguntur suo munere rectè fungi, & Principes possunt ipsos emptores facilius ab officijs amouere, & pœnis coercere, quam si gratis ea officia contulissent, lute nemo condemnat tales venditiones, cum iusto, & moderato pretio fiunt, & cum officia venduntur iis hominibus, qui apti, & idonei sunt, & cum probabilis spes est eos bene officio fungituros, & certo ac definito pretio taxatur id, quod emptores